

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 145. Eandem necessitatem probant omnia divinæ Scripturæ
testomonia, veteris ac novi Testamenti, quibus peccatoris ad Deum
conversio ex toto corde ad peccatorum remissionem exigitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

de mercenariis tuis. Surgam, quia jacebat, & ibi, quia longè aberat, ad patrem, quia sub principe porcorum erat. Cùm ergo longè esset, sed tamen patrem jam piè quæret per longi itineris difficultatem, in rerum omnium egestate, vidit illum pater ipsius, & accurrens cecidit super collam ejus: ubi significatur, quod cùm homo incipit agere poenitentiam, illi occurrit Deus per gratiam, imò & prævenit. Et osculatus est illum, per osculum utique charitatis. Quo animatus filius prodigus, à timore servili, quo concussus fuerat, cum adhuc esset in regione longinqua, transit in filialem, quem filii habent erga parentes suos. Er jam in Ecclesia constitutus incepit peccata confiteri. Nec tamen dixit omnia qua dicturum se promiserat; sed tantùm: pater peccavi in calum, & coram te, id est peccavi in te, & jam non sum dignus vocari filius tuus. Non addidit (quod adhuc existens in timore servili dixerat) fac me sicut unum de mercenariis tuis. Quia, ut Augustinus ait ibidem, cum panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat; quod post osculum patris generosissimè jam dignatur. Rectè proinde insignis Author librorum inscripiorum: *Continuation des Essais de Morale*, observat, quod filius ille prodigus nobis exhibet omnes dotes veri poenitentis. Siquidem à vagis libidinibus, compellente inedia, in se revertitur, ut recogitet & agnoscat ad que bona creatus sit, quantaque sit illorum felicitas, qui Deo adhaerentes ab illo gubernantur, atque pascuntur. Hæc cogitatione simulatus, meretricias detestatur voluptates, & peccatis, eorumque occasione, in quibus jacebat, renuntiat, dicens: surgam, & ibi ad patrem meum. Deinde statuit seipsum accusare, omnemque criminis causam, non more Eve aut Adam, in alios referre, sed sibi soli attribuire. Dicam, inquit, peccavi in calum, & coram te. Nec contentus proposito seipsum accusandi, severam quoque in seipsum sententiam vult pronuntiare, declarando seipsum nomine bonorum, quibus gaudent filii, omnino indignum: jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis. Ut ostendat sui firmitatem propositi, illud exequitur, & e regione longinqua rediens, per longi itineris spatia suam non cessat accusare dementiam, patrique pietatem animo revolvare. Cùm autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordiam motus est, & accurrens cecidit super collam ejus, ut eum in spem recuperande salutis magis magisque erigeret. Deinde osculatus est eum, ut castum ei inspiraret amorem, ne vellet amplius mercenariorum cupiditate pro panibus patri servire, sed charitate filiorum, que non queris que sua sunt, sed qua Jesu Christi. Hoc prodigus inflammatus amore, exclamat: pater peccavi in calum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus. Omissis vero, quod se promiserat dicturum: "fac me sicut unum de mercenariis tuis." Utpote quia osculum expertus, dignabatur Deo animum servilem aut mercenarium exhibere, aut aliquid à Deo petere, quod Deus ipse non sit. Ecce ergo Parabolam Evangelicam, quæ Saluator docet, poenitentem novæ legis non debere sistere in servili timore, sed ab eo ad filialem amorem transire, sicut fecit filius ille prodigus.

CAPUT CXLV.

Eandem necessitatem probant omnia divina Scriptura testimonia, veteris ac novi Testamenti, quibus peccatoris ad Deum conversio ex toto corde ad peccatorum remissionem exigitur.

1697 **P**robat imprimis illud Ezech. 18. 3. *Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.*

Quo testimonio Concilium Tridentinum sess. 14. c. 1. probat necessitatem poenitentiae pro omni statu. Conversionem verò istam Spiritus sanctus Deuteron. 4. 29. Hierem. 29. 13. Joël. 2. 12. & alibi sæpè testatur fieri debere ex toto corde. Atqui conversio ad Deum ex toto corde fieri nequit absque benevolentiæ Dei propter se amore. Primum, quia omnis vera conversio, cordis conversio est. Per amorem ergo est. Neque enim cor propriè convertitur, nisi ad id quod propriè amat. Siquidem amor meus, pondus meum. Eo feror, quocumque feror. Augustinus l. 13. Confess. c. 9. Propriè ergo non convertitur, nisi ad id quod amore propriè fertur. Propriè verò amore non fertur, nisi ad id quod propriè amat. Nec propriè amat, nisi quod propter se amat. Nihil enim aliud est propriè amare, quam propter seipsum rem aliquam appetere. Idem l. 83. q. 1. q. 34. Enimverò amor propriè finis est, ut in Ethicis dicitur. Quidquid verò amatur ut finis, amatur gratiâ sui. Amatur proinde propter se. Nemo ergo verè ac propriè convertitur ad Deum, nisi qui Deum amat propter Deum. Quisquis enim propter se Deum amat, se, non Deum, verè ac propriè amat. Per consequens verè ac propriè ad se, non ad Deum convertitur. Ad id enim verè ac propriè convertitur, quod verè ac propriè amat; ad id proinde quod propter se amat.

Secundò, conversio est motus oppositus aversioni, ut per se patet. Fieri ergo debet opposito modo. Atqui in omni peccato mortali aversio fit per hoc quod ratio ultimi finis à Deo in creaturam transferatur, creaturaque plusquam Deus diligatur, ita ut propter amorem creaturae Deus, Deique amicitia & præceptum contemnatur. Igitur conversio ad Deum fieri debet opposito modo; rationem utique ultimi finis à creatura in Deum transferendo, Deumque plusquam creaturam diligendo, ita ut propter amorem Dei creatura contemnatur.

Hinc manifestè consequitur, quod vera in Deum conversio fieri debeat Deum super omnia amando. Quod & pari evidentia conficitur ex eo quod conversio ad Deum ex toto corde esse debeat. Quemadmodum enim conversio sine amore esse non potest; sic conversio ex toto corde esse non potest sine amore ex toto corde, id est super omnia. Nam, ut Mellissius Doctor ait serm. 2. in cap. jejuni, totum cor hominis in his quatuor affectionibus est (amore, timore, gaudio, tristitia) & de his accipiendum puto quod dicitur: "in toto corde vestro." Convertatur proinde amor tuus, ut nihil univò diligas, nisi ipsum, aut certè propter ipsum. Convertatur etiam ad ipsum timor tuus, quia perversus est timor omnis, quo metuis aliquid præter eum, aut non propter eum. Sic & gaudium tuum & tristitia æquè convertatur ad ipsum. Hoc autem ita fiet, si non nisi secundum eum doleas, & læteris. Toto ergo corde ad Deum converti, est nihil perinde velle ac ipsi uniri; nihil perinde timere, atque ab ipso separari; ac nullo magis dolere, quam de offensa ipsius; de nullo magis gaudere, quam de ipsius gloria & honore. Quod profectò est Deum super omnia amare.

Verissimè proinde Petrus Soto adversus articulos Confessionis Wirtemberg. dicit, quod testimonium Ezechielis num. 1697. laudatum, si rectè pensetur, & dolorem, & mutationem cordis oppositam peccato, & charitatem Dei docet. Verissimè etiam Joannes à Daventria in responsione Catholica ad art. 1. Confess. August. Tradunt (inquit) Catholici non sufficere ad peccati remissionem, si peccator tantum timeat, & peccatorum remissionem speret, sed quod oporteat eum ex toto corde dolere, & converti ad Deum, ita ut non tantum timeat,

sed diligat Deum. Et Albertus Pighius in collatione Ratisbona inter Catholicos & Lutheranos habita contriv. 7. *Non omnem cordis penitentiam, & de peccatis duplicentiam, ac dolorem, etiam magnum & vehementem, contritionem intelligimus, qualis in penitentia salutari requiritur. Qui enim ex sui tantum amore, sui commodi respectu, nempe ab gehenna metum, de peccatis dolor procedit, etiam quantumcumque vehementer & immensus sit, non est qui cor contritum facit, & veniam impetrat. Quid ergo contritio, quae pars est Sacramenti Penitentiae? Contritionem (inquit) intelligimus duplicentiam vehementem, & dolorem de commissis à nobis peccatis, ex corde sincero & interno, atque eo respectu quod divinam illis Majestatem offendimus. Idque ex totius Ecclesiae tenui se scribere dicit: Haec est (inquit) Catholica Ecclesiae, & nostra doctrina de penitentia à baptismo peccantium. Et reverà sic intellexerunt quotquot adversus Lutheranos hac de re, paulò ante Tridentinum, circa annum 1540. scripserunt.*

1701 Cum ipsis ergo dicendum, veram ad Deum conversionem fieri non posse per solum fervilem gehennae metum, neque per solum concupiscentiae amorem, quo Deus propter se non amatur, sed propter incommodum seu interesse nostrum dumtaxat. Nam & qui sic timet (ait Bernardus epist. 11. ad Carthul.) & qui sic cupit, utriusque pro se agunt. *Sola quae in Christo est charitas non querit quae sua sunt. Quamobrem puto de illa dictum: "Lex Domini immaculata, convertens animas; quod sola videlicet sit, quae ab amore sui, & mundi, avertere possit animam. Nec timor quippe, nec amor privatus convertit animam... charitas verò convertit animas."*

Idipsum, ante Bernardum, dixerat Isidorus l. 2. de summo bono c. 8. *Necesse est omni converso, ut, post timorem, confugere ad charitatem Dei debeat. Similiter Author libri de ver. & fals. poenit. apud Augustinum c. 7. Convertitur, qui totus & omnino vertitur, qui non tantum penas timet; sed ad bonum Dominum contendere seclinat.*

Denique conversionis motus, motus est profectionis. Motus timoris, non est motus profectionis. Imò motus est fugae (siquidem fuga animi, timor est. Augustinus tr. 46. in Joan. Et motus timoris est per modum fugae. S. Thomas 2. 2. q. 19. a. 11.) Ergo motus timoris non est motus conversionis.

CAPUT CXLVI.

Eandem necessitatem docet Apostolus Paulus.

1702 Primò, dum 1. Cor. 13. dicit: *Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam: charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Ubi Apostolus loquitur de charitate actuali, uti constat ex anteedentibus, textuque sermonis, ubi de actibus sermo est, non de solo charitatis habitu: quid enim, nisi actus, haec verba sonant, charitas patiens est, benigna est, non querit quae sua sunt, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet? Idem demonstrat antithesis linguarum (de qua ibidem) si linguis hominum loquar & Angelorum. Loqui enim linguis, &c. maxime pertinet ad actum fecundum. Denique de charitate actuali, seu dilectione Apostolum communiter exponunt Sancti, nominatim Augustinus serm. 53. de temp. ubi sic: *In omnibus praeceptis Dei charitas obtinet principatum, sine cuius perfectione nihil Deo placere posse, Paulus Apostolus testatur, quia nec martyrium, nec saeculi contemptum, nec eleemosynarum largitionem sine charitatis officio (nota) quidquam proficere posse ostendit. Unde & ipse Dominus, à quodam Scriba interrogatus, quod esset mandatum maximum? Respondit: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua. Praecepta**

verò Dei & mandata de actibus sunt, non de habitibus, officiumque charitatis actus est, seu exercitium charitatis. Unde Chryostomus homil. 32. in 1. ad Cor. agens de charitate ab Apostolo expressa loco citato, eam vocat actionem: *Præclarè hanc actionem laudare eggerunt, &c.*

Et idè ex hoc loco sancti Doctores inferunt 1703 baptismum fluminis, sine Dei benevolò super omnia amore, ad justificationem & salutem non magis prodesse quàm baptismum sanguinis, seu martyrium, uti vidimus l. 2. Quae autem Sacramenti Baptismatis, eadem & Sacramenti Penitentiae ratio. Unde Augustinus tract. 6. in Joan. n. 23. *factam (inquit) Donatistae, quia patitur molestias: sed pro Donato, non pro Christo. Vide quomodo patiaris... Audi quid dicat Apostolus... si tradidero corpus meum ut ardeam; & utique pro nomine Christi. Sed quia sunt multi, qui jactanter illud faciunt, non cum charitate, quia non pro nomine Christi, idè si tradidero corpus meum ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Charitate fecerunt Martyres illi, qui in tempore persecutionis passi sunt; charitate fecerunt: isti de timore & de superbia faciunt. Ubi Augustinus ex alio Apostoli loco probat Donatistas frustra molestias & mortem pati, quia pro Donato, non pro Christo, & idè non charitate, uti Martyres, sed timore & superbia patiuntur. Ubi manifestum est charitatem pati, esse pati ex charitate actuali; sicut patitur timore & superbia, est pati ex timore & superbia actuali. Ex charitate namque actuali Martyres passi sunt. Charitatem quoque actualem significat illud pro Christo, pro quo passi sunt Martyres. Et tract. 76. in Joan. *Qui enim diligunt... eliguntur. Qui verò non diligunt, si linguis hominum loquantur & Angelorum, sicut aramentum sonant, & cymbalum tintinnent. Et si habuerint proprietatem, & sciverint omnia sacramenta, &c... habuerunt omnem fidem, ut montes transferant, nihil sunt. Et si distribuerint omnem substantiam suam, & tradiderint corpus suum ut ardeant, nihil eis prodest. Dilectio sanctus discernit à mundo. Et, ut dixerat in tract. 5. dilectio sola discernit inter filios Dei, & filios diaboli. Signent se omnes signo crucis Christi, respondeant omnes anem, cavent omnes balelaya, baptizentur omnes... non discernuntur filii Dei à filijs diaboli, nisi charitate. Qui habent charitatem, nati sunt ex Deo: qui non habent, non sunt nati ex Deo. Magnum judicium, magna discretio. Quisquis vis habe, hoc solus non habeat, nihil tibi prodest. Alia si non habeat, hoc habe, & implesti legem. Ubi clausula ista, qui non diligunt, manifestè designat defectum charitatis actualis.**

Habet ergo quispian Sacramenta omnia, ha 1704 beat Baptismum, Exomologem, Eucharistiam, &c. per ea remissionem non accipit peccatorum, nisi Deum super omnia diligat. Hanc dilectionem si habuerit, Dominus bonus propitiabitur cunctis, qui in toto corde requirunt Dominum Deum Patrum suorum, & non impudabit quod minus sanctificati sunt (verba sunt Ezechiae 2. Paralipom. 30.) per Sacramentorum nique susceptionem, dummodò eorum suscipiendorum non defuerit voluntas, sed possibilitas. Unde Augustinus lib. 3. qq. in Levit. c. 34. dicit, *invisibilem sanctificationem quibusdam adjuisse atque profuisse, sine visibilibus Sacramentis... visibilem verò sanctificationem sine illis invisibilibus posse adesse, non posse prodesse. Est igitur in amore casto privilegium, ut puplicat absentiam Sacramentorum; sed in Sacramentis non est virtus, ut divini amoris suppleat absentiam. Nec est in Sacramentis, ut faciant nos communicare passionibus Christi, sine amore Christi, juxta illud ejusdem Augustini serm.*